

portus | Onderdeel
scholengroep van CVO

08 JANUARI 26 | ONLINE MEETING

BIJEENKOMST 4 DATATEAM- METHODE

SAMEN LEREN WERKEN MET DE DATATEAM-
METHODE

Begeleiders

Marja van Gurp
Jenya Krul

Experts

Annemarie Neeleman
Claudy Oomen

AGENDA

WAT GAAN WE DOEN VANDAAG?

- Inchecken | Stand van zaken
- Concrete (online) werksessie
- Opmars naar stap 4 en 5
- Vooruitblik en afronding

STAND VAN ZAKEN

Vertel eens....

1.

Hoe zit je erbij?

2.

Hoe is de
verdere
uitwerking
gegaan?

3.

Waar heb je op
dit moment
behoefte aan?
Wat zou een
vervolgstap
zijn?

STAP 3 - DATA VERZAMELEN

a

Leerlingnummer meenemen (om data op leerlingniveau te koppelen)

b

Leerlingkenmerken meenemen (CL) zoals geslacht

c

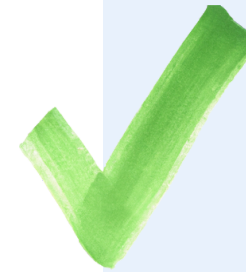
Welke lichter? Startpunt bepalen: kijk je 'vooruit' of 'terug'?

d

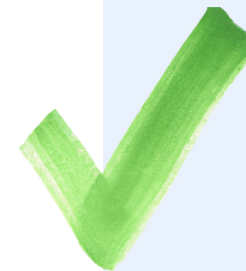
Bij export naar excel of ander programma: bewaar de exportbestanden!

TERUGBLIK BEVINDINGEN?

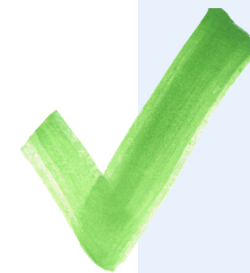
STAP 4 - CONTROLE KWALITEIT VERZAMELDE DATA

Stap 3. Data verzameld bij de
hoofdvraag / deelvragen

Alleen goede conclusies te
trekken op basis van data als de
data van voldoende kwaliteit is.

Twee centrale kwaliteitscriteria:
1. betrouwbaarheid
2. validiteit

BETROUWBAARHEID

Betreft de vraag in hoeverre een meting onafhankelijk is van toeval.
Bv. veel ln. ziek / afwezig tijdens afname toets.

VALIDITEIT

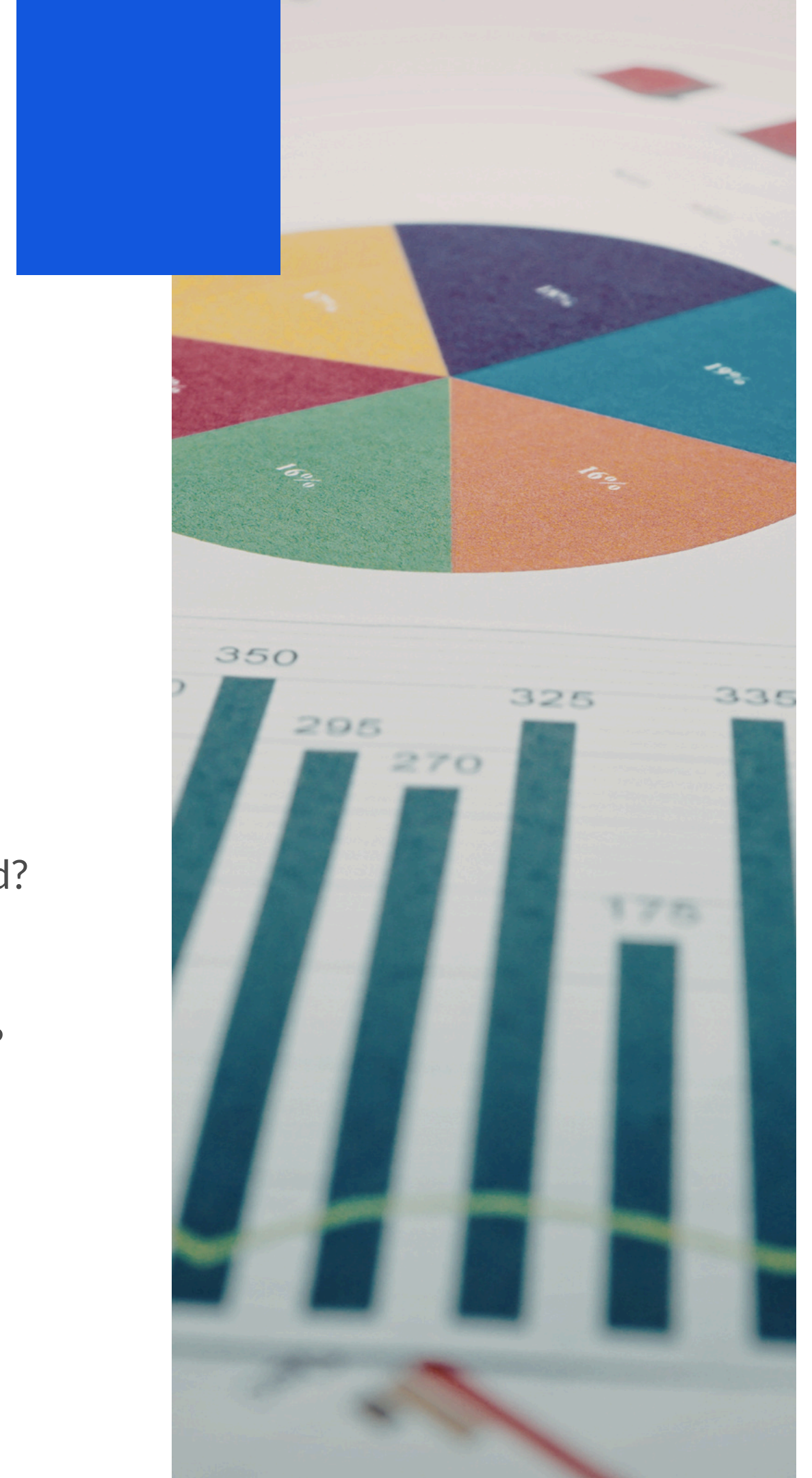
Betreft de vraag in hoeverre gemeten wordt wat men beoogt te meten.
Bv. motivatie uitvragen mbv enquête
→ maar wat is motivatie eigenlijk?
Verschillende interpretaties mogelijk.

- ✓ meerdere databronnen gebruiken draagt ook bij aan de validiteit

DE KWALITEIT VAN KWANTITATIEVE DATA

Waar moet je op letten?

- **Herkomst van de data** – Is de data afkomstig uit toetsen, LVS, methodetoetsen, registraties of enquêtes?
- **Meetdoel van het instrument** – Wat is het instrument ontworpen om te meten?
- **Afnamecondities** – Wanneer, hoe en onder welke omstandigheden is de data verzameld?
- **Volledigheid van de data** – Zijn alle relevante leerlingen, klassen of meetmomenten meegenomen? Ook checken of je alle relevante variabelen hebt meegenomen.
- **Populatie en dekking** – Wie zijn wel en niet in beeld (instroom, uitstroom, afwezigheid)?
- **Vergelijkingsbasis** – Waarmee vergelijken we deze data en is die vergelijking passend?
- **Aansluiting op het aangeboden onderwijs** – Is gemeten wat daadwerkelijk is onderwezen?

DE KWALITEIT VAN KWANTITATIEVE DATA

Veel voorkomende valkuilen

- Onvolledige datasets gebruiken zonder dit expliciet te maken
- Toetsresultaten gelijkstellen aan leervermogen of motivatie
- Instrumenten verkeerd inzetten (bijv. LVS als diagnose, methodetoets als opbrengstmeting)
- Gemiddelden leidend maken, waardoor verschillen binnen groepen verdwijnen
- Momentopnames zwaar laten wegen
- Cijfers los zien van didactiek en context
- Data gebruiken als bevestiging in plaats van als onderzoeksvraag

DE KWALITEIT VAN KWALITATIEVE DATA

Waar moet je op letten?

- **Bron van de data** – Komt de data uit gesprekken, interviews, observaties, open vragen, reflecties of werk van leerlingen?
- **Doel en vraagstelling** – Met welk doel is de data verzameld en vanuit welke vraag?
- **Selectie en volledigheid** – Wie zijn gehoord en wie niet (docenten, leerlingen, ouders, specifieke groepen)?
- **Context van de uitspraken** – In welke situatie, relatie en setting zijn uitspraken gedaan?
- **Consistentie van patronen** – Komen signalen terug over meerdere bronnen of momenten?
- **Documentatie en transparantie** – Is vastgelegd hoe waarnemingen, citaten en interpretaties tot stand zijn gekomen?
- **Positie van de onderzoeker** – Welke aannames, verwachtingen of rollen brengen onderzoekers zelf mee?

1.

MAAK DE KWALITEITS- BEOORDELING EXPLICIET

**Gebruik per dataset (kwantitatief / kwalitatief)
drie vragen**

①

Wat weten we zeker op basis van deze data?

②

Wat weten we niet (nog niet)?

③

Welke aannames sluipen hier mogelijk in?

2. CLASSIFICEER DE DATA: BRUIKBAAR, BEPERKT BRUIKBAAR OF ONBRUIKBAAR

Beslisvragen

- 1 Is de data voldoende betrouwbaar en volledig?
- 2 Past de data bij de probleemstelling?
- 3 Is de context helder genoeg om betekenis te geven?

Uitkomst (kies er één)

- ✓ Bruikbaar → kan meegenomen worden in analyse
  - ⚠ Beperkt bruikbaar → alleen in combinatie met andere data
  - ⊘ Onbruikbaar → niet verder gebruiken (maar wel benoemen)
- ➡ Dit is een cruciale drempel vóór stap 5.

3.

FORMULEER

ANALYSEVRAGEN

PER DATABRON

Gebruik beschrijvende en verklarende vraagvormen.

Analysevragen die handig zijn

- Welke verschillen zien we tussen...
- Welke patronen komen terug over...
- Waar wijkt deze groep af van...
- Hoe ontwikkelt dit zich over tijd...

Analysevraag die niet helpend is

- ✗ Wat moeten we doen...

Bij verklarende vragen

- maak je expliciet welke (combinatie van) data nodig is.
- Formuleer daarbij één of twee hypothesen die je met die data kunt toetsen

(bijv. als het instroomniveau laag is, verwachten we dit terug te zien in...).

4. BEPAAAL GERICHT WAAR AANVULLENDE DATA NODIG IS

Nu ontstaat mogelijk de vraag: wat missen we?

Keuzes

- Extra kwantitatieve data (ander meetmoment, andere toets, subgroep)
- Extra kwalitatieve data (lesobservaties, leerlinggesprekken, werk)
- Contextdata (didactiek, leermiddelen, instructietijd)

➔ Geen nieuwe dataverzameling zonder expliciete reden.

5. LEG DE ANALYSE- SCOPE EN AFSPRAKEN VAST

OPMARS NAAR STAP 5 - DATA ANALYSE

- Bevestig welke databronnen daadwerkelijk de analyse ingaan
- Leg vast op welk niveau wordt geanalyseerd (leerling, klas, leerjaar, school)
- Spreek af hoe vergeleken wordt (over tijd, tussen groepen, t.o.v. norm)
- Benoem expliciet wat niet geanalyseerd wordt en waarom
- Maakt gezamenlijke analyse-afspraken (beschrijven vóór verklaren) zoals bv.
  - *We analyseren geselecteerde data per niveau en meetmoment.*
  - *We beschrijven patronen zonder verklaringen of interventies.*

TERUGBLIK

Vertel eens....

1.

Hoe zit je er nu bij?

2.

Hoe kijk je terug op deze bijeenkomst?

3.

Waar heb je op dit moment nog behoefte aan?

VERVOLGSTAPPEN

- Uitwerken stap 4
- Volgende twee bijeenkomsten zijn per school apart (stap 4 en 5)
- De 3e bijeenkomst (stap 6 - interpretatie en conclusie) doen we gezamenlijk (medio maart)

PRAKTISCH

- Nieuwe concrete afspraken (dag & tijdstip) maken